

Základná škola, Školská ul. č.9, Lovinobaňa

UČEBNÉ OSNOVY

Vypracované podľa štátneho vzdelávacieho programu a školského vzdelávacieho programu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Geografia

Ročník: piaty - deviaty

Ročník	ŠVP	Voliteľná hodina	ŠkVP
piaty	1	1	2
šiesty	1	0	1
siedmy	1	0	1
ôsmy	1	1	2
deviaty	1	0	1

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie

GEOGRAFIA

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Regionálna geografia v základnej škole tvorí základ vyučovania geografie. Je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma, o ktorom sa chcú naučiť potrebné informácie a ktoré túžia navštíviť. V regionálnej geografii nejde len o opis javov v jednotlivých regiónoch, ale aj o získanie informácií o prírodných podmienkach daných krajín, o spôsobe ich využitia v hospodárstve, o spôsobe života, kultúre a tradíciách obyvateľov daného regiónu a pozoruhodnostiach regiónu.

Ciele predmetu geografia

- Rozvíjať si chuť učiť sa
- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- Podporovať žiakov v hľadaní nových informácií, obrázkov, faktov, súvislostí – využívať na to všetky dostupné zdroje informácií – literatúra, internet, odborné a populárnovedecké časopisy, použiť získané informácie pre praktické potreby
- Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej, použiť ju v teréne pri riešení úloh – plán mesta, mapa blízkeho okolia, autoatlas, použiť grafickú mierku pri výpočte vzdialenosti dvoch miest
- Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov
- Vedieť spracovať zistené údaje – graf, tabuľka
- Všímať si priestor okolo nás a jeho zmeny

- Prejaviť záujem o spôsob života národov ľudí, ich kultúru a tradície v rôznych častiach sveta
- Prejaviť záujem o výtvary ľudskej spoločnosti, oceniť ich krásu a hodnotu, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
- Vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov a javov na Zemi
- Riešiť problémové úlohy, hľadať odpovede na otázky – vytvoriť projekt a prezentovať ho
- Riešiť modelové situácie
- Diskutovať o návrhocho geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- Podľa príkladov vysvetliť ako vzniká pohorie, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady v jednotlivých regiónoch sveta
- Tvoríť mentálne mapy so symbolmi,
- Rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti

5. ročník

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 5. ročníku:

- a) orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- b) orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete,
- c) vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- d) interpretovať údaje získané z grafu, diagramu,
- e) vysvetliť príčiny striedania dňa a noci, striedanie ročných období a uviesť dôsledky pohybov Zeme na prírodné procesy,
- f) vysvetliť vznik časových pásem,
- g) počítať vzdialenosti medzi dvoma miestami na Zemi grafickou mierkou,
- h) podľa príkladov vedieť vysvetliť ako vzniká pohorie, sopka, zemetrasenie, skalné mesto, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady,
- i) pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať svoju prácu,
- j) diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych,
- k) získať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru.

Obsah vzdelávania geografie v 5. ročníku

- Zem vo vesmíre, pohyby Zeme, objavovanie Zeme a vesmíru
- Svetadiely, kontinenty, oceány, moria, ostrovy a polostrovy, prielivy, priplavy, zálivý
- Mapa a glóbus, geografická sieť, určovanie geografickej polohy, časové pásma, grafická mierka
- Stavba Zeme- zemské jadro, plášť, kôra
- Pohoria – vznik pohorí, najvyššie pohoria sveta a svetadielov; sopky, zemetrasenie, cunami
- Pohyb zemských krýh
- Rieky, ľadovce, jazerá
- Činnosť vody - riek, ľadovca, činnosť vetra
- Typy krajín na Zemi – podnebie, rôznorodosť rastlinstva, živočíšstva a pôd
- Obyvateľstvo Zeme – rasy, náboženstvá, jazyky
- Výtvary ľudskej spoločnosti

Základné otázky geografie

- Kde to je
- Čím je to zaujímavé
- Ako to vzniklo
- Akí ľudia tam žijú

Časový rozsah výučby:

Štátny vzdelávací program : 1hodina/ týždenne – 33 hodín/ ročne

Voliteľná hodina : 1hodina/ týždenne – 33 hodín/ ročne

.....
Školský vzdelávací program: 2 hodiny/ týždenne – 66 hodín/ ročne

Tematické celky a orientačný počet hodín :

Úvod (0+1h)

- 1. Objavovanie Zeme a vesmíru (8+6h):**
 - A. Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre**
 - B. Povrch Zeme, svetadiely a oceány**
- 2. Mapa a glóbus (6+6h)**
- 3. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda (12+18h)**
- 4. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek (7+2h)**

Úvod

Obsahový štandard

- geografia, obsah a ciele predmetu geografie

Výkonový štandard

- pochopiť význam štúdia geografie

1. Objavovanie Zeme a vesmíru

A. Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre

Obsahový štandard

- Zem ako planéta vo vesmíre. Tvar Zeme. Cesty do vesmíru a na Mesiac.
- Slnčná sústava, Slnko, planéty v slnečnej sústave, Mesiac, vesmír, planéta Zem
- Tvar Zeme, pohyby Zeme a ich dôsledky

Výkonový štandard

- opísať tvar Zeme podľa glóbusu, predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi a obeh zeme okolo Slnka
- vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi, poznať čas otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka, sklon zemskej osi
- uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach na Zemi, polárny deň, polárna noc, ročné obdobia, atď.

- poznať dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka

B. Povrch Zeme, svetadiely a oceány

Obsahový štandard

- svetadiely, kontinenty, ostrovy, polostrovy
- oceány, moria, prielavy, prielivy, zálivy
- cesty objaviteľov do rôznych častí sveta, plavby K.Kolumba, F. Magalhaesa, J.Cooka, Vasco da Gama. Cestovatelia: E.Hillary, R.Amundsen, J.Piccard, D.Walsh

Výkonový štandard

- poznať rozloženie svetadielov a oceánov na Zemi
- vedieť zoradiť oceány podľa veľkosti
- vedieť rozdiel medzi svetadielom a kontinentom
- odlíšiť polostrov a ostrov, ukázať na mape ostrovy a polostrovy
- vysvetliť rozdiel medzi prielivom a prielavom, ukázať ich na mape
- ukázať na mape oceány, moria, zálivy
- vedieť mená známych objaviteľov a oboznámiť sa s ich plavbami, vedieť diskutovať o cestách objaviteľov rôznych častí Zeme

2. Mapa a glóbus

Obsahový štandard

- glóbus, zemská os, severný a južný pól, svetové strany, zemské poglobule
- geografická sieť súradníc, poludníky, rovnobežky, rovník, nultý poludník, dátumová hranica, obratník Raka, obratník Kozorožca, polárne kružnice,
- čas na Zemi, časové pásma
- mapy, automapy, mapy na internete, turistické mapy, plán mesta, tematické mapy, GPS
- legenda mapy – symboly znaky, farby; čítanie mapy, výškopis a polohopis; získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy
- grafická mierka a meranie vzdialenosti na mape
- geografická poloha, geografické súradnice, určovanie geografickej polohy
- orientácia na mape

Výkonový štandard

- vedieť rozdiel medzi glóbusom a mapou, určiť na glóbusu zemskú os, severný a južný pól, schematicky zakresliť zemeguľu, zemské poglobule, rovnobežky, poludníky, rovník, nultý poludník, dátumovú hranicu, obratníky, polárne kružnice, schematicky zakresliť zemeguľu, vyznačiť na nej póly, rovník, zemskú os, pomenovať severnú a južnú poglobuľu, východnú a západnú poglobuľu; určiť svetové strany na mape a v teréne
- znázorniť obeh Zeme okolo Slnka pomocou glóbusu a podľa nákresu
- na glóbusu opísať priebeh rovnobežiek, poludníkov, rovníka, polárnych kružníc, obratníkov, nultého poludníka
- pochopiť, prečo vznikli časové pásma
- zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju

- vedieť rozoznávať mapy, vyhľadávať mapy na internete
- vedieť čítať fyzickogeografickú mapu a vyvodzovať z nej základné charakteristiky zobrazovaného územia
- odmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou
- určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami

3. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda

Obsahový štandard

- stavba Zeme, zemské jadro, plášť, zemská kôra, zemské platne a ich pohyb
- vznik pohoria, typy pohorí podľa vzniku, pohoria svetadielov
- vznik zemetrasenia, sopečná činnosť, prírodný kanál, magmatický krb, kráter, magma, láva, sopky sveta, tsunami, zlomy
- kaňony, vodopády, jazerá; rieky - prítoky, delta, ústie, povodie, rozvodie, úmorie; činnosť vody – riek, ľadovca, porovnať činnosť riek a činnosť ľadovca (tvar dolín)
- obeh vody v prírode;
- činnosť vetra; púšte, skalné mestá;
- atmosféra, zloženie atmosféry, oblak, zrážky, podnebie a počasie, vetry, morské prúdy;
- typy krajín na Zemi: dažďové lesy, savany, púšte, subtropické krajiny, stepi, lesy, tundry a polárne krajiny- podnebie, pôdy, rastlinstvo a živočíšstvo

Výkonový štandard

- na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme, vedieť urobiť náčrt modelu Zeme a jeho častí
- porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach
- vysvetliť ako vzniká pohorie, odlíšiť nížiny a vysočiny,
- sopka, popísať časti sopky, vysvetliť ako vzniká sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh, poznať názvy sopiek sveta, určiť na mape sopečné oblasti, určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené; zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh, určiť na mape oblasti zemetrasení
- uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (tsunami, zemetrasenie)
- ukázať na mape vybrané povrchové celky, opísať ich polohu, poznať najvýznamnejšie pohoria svetadielov, poznať ich najvyššie vrchy, vedieť pohoria porovnať podľa výšky, porozprávať zaujímavosti o nebezpečenstvách vysokých pohorí.
- Charakterizovať obeh vody v prírode;
- určiť na mape toky riek, nájsť ich prameň, ústie, prítoky; vedieť určiť rozšírenie ľadovcov na Zemi a typy ľadovcov, ukázať na mape najvýznamnejšie vodopády a kaňony
- určiť na mape polohu jazier, vodopádov
- vysvetliť činnosť riek na príkladoch – doliny, meandre, mŕtve ramená, delta, jaskyne
- pochopiť rozdiel medzi pojmami povodie, rozvodie, úmorie
- porovnať činnosť riek a činnosť ľadovca – tvar doliny; plesá

- charakterizovať a na príkladoch uviesť rôzne typy jazier (sopečné, ľadovcové, tektonické, hradené);
- poznať zloženie zemskej atmosféry, vedieť vysvetliť pojem oblak, zrážky, určiť a ukázať na mape rozloženie podnebných pásiem v jednotlivých oblastiach sveta podľa geografickej šírky;
- zdôvodniť pásmovitosť podnebia v súvislosti s množstvom slnečného žiarenia dopadajúceho na rôzne miesta na Zemi;
- porovnať nadmorskú výšku snežnej čiary na rôznych miestach na svete. Zdôvodniť rozdiely;
- odlíšiť teplé morské prúdy a studené morské prúdy;
- vysvetliť činnosť vetra, jeho činnosť na púšti, skalné mestá
- určiť podľa mapy rozloženie typov krajín na Zemi v rôznych oblastiach sveta – charakterizovať ich rastlinstvo, živočíšstvo, pôdy a podnebie

Konkrétne javy

- Himaláje, Alpy, Tatry, Kordillery (Andy), Mount Everest, Mont Blanc, Etna, Vezuv, Fudžisan, Kilimandžáro, Hekla
- Amazonka, Kongo, Níl, Volga, Dunaj, Kaspické more, Bajkal, Veľké kanadské jazera, Štrbské pleso, Angelov vodopád, Niagarské vodopády, Iguacu, Viktóriine vodopády, Grand Canyon
- Amazonský dažďový prales, Sahara

4. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

Obsahový štandard

- sídla na Zemi, mestá a dediny – ako žijú ľudia na rôznych miestach Zeme
- kultúrne a technické stavby – príklad chrámy, pyramídy
- Pamiatky UNESCO

Výkonový štandard

- vysvetliť pojmy sídlo, mesto, dedina
- ukázať na mape vybrané veľkomestá
- charakterizovať obyvateľstvo – rasy, pohlavie, náboženstvo, jazyky, národy
- poznať najhodnotnejšie výtvyry ľudskej spoločnosti a vedieť, kde sa nachádzajú
- vytvoriť celoročný projekt – prezentáciu: „Najkrajšie miesta na Zemi“ – projekt bude celoročný a bude sa týkať získavania informácií o miestach na rôznych častiach Zeme, ktoré vytvorila príroda alebo človek a patria medzi svetové naj... Prostredníctvom týchto naj... miest sa žiaci naučia princípy geografického javu.

Konkrétne javy

- Paríž, Londýn, New York, Mexico City, Tokio, Rio de Janeiro, Los Angeles
- Tádž Mahal, Eiffelova veža, Opera v Sydney, Veľký čínsky múr, socha Krista v Rio de Janeiro, Koloseum, Stonehenge, kláštory Meteora, Chrám sv.Petra, Versailles, Transsibírska železnica, Cheopsova pyramída, Suezský a Panamský prielav, Socha slobody, Mount Rushmore, Machu Picchu

Medzipredmetové vzťahy:

1. Objavovanie Zeme a vesmíru – fyzika, informatika
2. Povrch Zeme, svetadiely a oceány – dejepis, informatika
3. Mapa a glóbus – matematika, informatika
4. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda – biológia, informatika
5. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek – informatika, dejepis

Metódy a formy

Formy a metódy vyučovania nie sú predpísané, záleží na tvorivosti učiteľa a možnostiach, ktoré má k dispozícii, od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

- Motivačné metódy – metódy usmerňujúce záujem o učenie
 - motivačné rozprávanie – motivovať žiaka pútavosťou príhody, textu
 - motivačný rozhovor – dialóg učiteľa a žiaka, ktorým učiteľ aktivizuje poznatky, skúsenosti žiakov
 - motivačný problém – upútanie pozornosti nastolením problému
 - motivačná demonštrácia – vzbudenie záujmu pomocou ukážky
- Expozičné metódy – metódy prvého oboznamovania žiakov s učivom
 - rozprávanie
 - vysvetľovanie
 - rozhovor
 - beseda
 - demonštračná metóda

Problémové metódy:

- a) Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, úvaha nad výsledkom, možnosti využitia, dôsledky. Postupnosť krokov je podobná ako pri problémovom učení. Napr.: Čo by sa stalo, keby Zem nemala tvar gule a keby sa netočila okolo svojej osi?
- b) Projektová metóda – riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - vytvoriť celoročný projekt – prezentáciu: „Najkrajšie miesta na Zemi“.

Práca s knihou a textom, mapou, vyhľadávanie informácií, spracovanie, triedenie a využívanie informácií.

Samostatné učenie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií (ďalej IKT)..

Aktivizujúce metódy:

- a) didaktické hry – osemšmerovky, tajničky, doplňovačky
 - b) inscenačné metódy – sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie
 - c) diskusia – vzájomná výmena názorov
- Fixačné metódy – metódy opakovania a upevňovania učiva
 - metódy opakovania a precvičovania
 - Diagnostické a klasifikačné metódy – metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie

Organizačná forma: vyučovacia hodina, vychádzka (umožňuje žiakovi poznávať predmety a javy v blízkosti školy).

Okrem individuálnej práce využívajú aj skupinovú prácu žiakov – najmä pri tvorbe a realizácii projektov

Učebné zdroje

- Učebnica Geografie pre 5.ročník, RNDr. Ivan Ružek a kol., VKÚ Harmanec 2009
- Zemepisná čítanka
- Články z časopisov
- Odborné časopisy
- Odborné knihy
- Encyklopédie
- Internet
- DVD
- Atlas

Učebné pomôcky

- jablko, glóbus, telúrium, mapy, atlasy, transparenty

- dataprojektor, notebook, interaktívna tabuľa.

Hodnotenie

Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, pojmov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť reprodukovať poznatky, zručnosti pri práci s mapou, schopnosť aplikovať získané poznatky v krajine, celková úroveň a kultivovanosť prejavu.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy na konci tematického celku v časovom limite 20 minút a v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Hodnotenie je na základe Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy schváleného Ministerstvom školstva SR s platnosťou od 1.mája 2011.

6. ročník

Časový rozsah výučby:

Štátny vzdelávací program : 1hodina/ týždenne – 33 hodín/ ročne

Voliteľná hodina : ----

.....
Školský vzdelávací program: 1 hodina/ týždenne – 33 hodín/ ročne

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

- Čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, tabuliek, štatistických údajov.
- Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti.

- Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta.
- Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.
- Matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.
- Mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií.
- Multikultúrna výchova je súčasťou regionálnej výchovy.
- Získať základné vedomosti o Austrálii a Amerike, komplexne hodnotiť obidva svetadiely z hľadiska prírodných, kultúrnych a hospodárskych charakteristík

Obsah vzdelávania geografie v 6. ročníku

- . Planéta Zem :
 - orientácia na mape svetadielov, orientácia na mape sveta – rozloženie svetadielov a oceánov na Zemi
 - Vznik pohorí, sopečná činnosť a zemetrasenie
 - Pásmovitosť na Zemi. Podnebné pásma. Šírkové a výškové pásma.
- I. Austrália a Oceánia :
 - Poloha Austrálie
 - Prírodné pomery
 - Obyvateľstvo
 - Mestá
 - Hospodárstvo
 - Austrálske naj
 - Tichý oceán. Oceánia
 - Polárne oblasti Zeme
- . Amerika:
 - Poloha Ameriky
 - Prírodné pomery
 - Obyvateľstvo a sídla Ameriky
 - Hospodárstvo Ameriky
 - Štáty Severnej Ameriky
 - Štáty Južnej Ameriky
 - Projekt - Americké naj

Základné otázky geografie sú:

Čím je to zaujímavé?

Kde sa to nachádza?

Ako to vyzerá?

Ako to vzniklo?

Ako tam žijú ľudia?

Tematické celky a orientačný počet hodín:

I. Planéta Zem, a na nej Austrália a Amerika (4 h)

II. Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (12 h)

III. Amerika – Nový svet. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (17 h)

I. Planéta Zem, a na nej Austrália a Amerika (4 h)

A. Orientácia na mape svetadielov, orientácia na mape sveta – tematické mapy, čítanie rôznych druhov máp, poznať svetadiely, oceány.

Obsahový štandard

- zemeguľa, mapa, glóbus
- poloha miesta na Zemi
- rozloženie svetadielov a oceánov na Zemi

Výkonový štandard

- určiť polohu svetadielov a oceánov na Zemi
- čítať mapy podľa legendy mapy

B. Vznik pohorí, sopečná činnosť a zemetrasenie.

Obsahový štandard

- oceánska kôra, pevninová kôra, pohoria
- sopečná činnosť
- zemetrasenie

Výkonový štandard

- poznať spôsob vzniku pohorí, najvyššie pohoria sveta
- sopečná činnosť a zemetrasenie na Zemi, ich následky

C. Pásmovitosť na Zemi. Podnebné pásma. Šírkové a výškové pásma.

Obsahový štandard

- poloha Zeme voči Slnku, dopad slnečného žiarenia na zem,
- podnebné pásma - studené, mierne, subtropické, tropické
- rastlinné pásma – od rovníka k pólom, od nížin do pohorí

Výkonový štandard

- vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem

II. Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (12 h)

A. Poloha Austrálie

Obsahový štandard

- poloha Austrálie fyzickogeografická a matematicko-geografická
- jej veľkosť v porovnaní s ostatnými svetadielmi
- ostrovy, polostrovy, prielivy, zálivy – práca s mapou
- Tasmánia, Veľký Austrálsky záliv, Veľká korálová bariéra

Výkonový štandard

- vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Austrálie
- prezentovať získané poznatky
- určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom
- určiť polohu Austrálie v geografickej sieti (južná a východná pologuľa), vzhľadom na dôležité rovnobežky: rovník, obratník Kozorožca, poludníky, dátumová hranica
- ukázať na mape ostrovy, polostrovy, zálivy

B. Prírodné pomery: podnebie, povrch, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody

Obsahový štandard

- povrch Austrálie a Oceánie, púšte, korálové a sopečné ostrovy
- podnebie, podnebné pásma na Zemi, Austrália v podnebných pásmach,
- vodstvo, málo riek, podmienky pre vznik riek,
- rastlinstvo a živočíšstvo, koala, kengura, eukalyptus,
- životné prostredie,
- Gondwana, Pangea
- ozónová diera, prírodné zdroje (problém pitnej vody),
- Veľké predelové pohorie, Austrálske Alpy, Ayers Rock, Murray, Darling, Eyrovo jazero

Výkonový štandard

- prezentovať poznatky odborného textu, zatriediť ich,
- vysvetliť kauzálne vzťahy, vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie,
- diskutovať o zaujímavostiach, o environmentálnych problémoch a dôležitosti ochrany prírody a prírodných zdrojov
- porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie Austrálie ;
- opísať vznik svetadielov a príčinu existencie typických živočíchov len na austrálskom svetadieli

C. Obyvateľstvo Austrálie

Obsahový štandard

- objavenie a príchod prvých obyvateľov a ich spolužitie s Aboriginmi, pôvodní obyvatelia a ich kultúra
- objavenie Austrálie Jamesom Cookom
- kultúrna rôznorodosť v Austrálii
- problémy obyvateľov Austrálie
- charakteristika obyvateľov, kultúra, šport, spoločenské zvyky

Výkonový štandard

- opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s domorodcami.
- opísať kultúrnú rôznorodosť v Austrálii
- poznať problémy, ktoré trápia obyvateľov Austrálie
- vedieť charakterizovať život obyvateľov, ich kultúru, zvyky
- určiť oblasti husto a riedko osídlené
- určiť polohu miest

D. Mestá

Obsahový štandard

- mestá a život v nich, život v sídlach ďaleko od veľkých miest
- hlavné mesto
- štátne zriadenie
- multikultúrne mestá,
- Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra

Výkonový štandard

- charakterizovať štátne zriadenie Austrálie
- vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie.
- porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva.

F. Hospodárstvo Austrálie

Obsahový štandard

- poľnohospodárstvo,
- ťažba nerastných surovín,
- priemyselné odvetvia,
- druhy dopravy
- cestovný ruch

Výkonový štandard

- vedieť pracovať s tematickými mapami v atlase
- charakterizovať pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat,
- vymenovať významné druhy nerastných surovín, ktoré sa ťažia v Austrálii a rozvinuté priemyselné odvetvia
- charakterizovať význam dopravy
- určiť oblasti vhodné pre cestovný ruch

G. Projekt – Austrálske naj

Obsahový štandard

- Austrálske naj
- Pamiatky UNESCO
- Opera v Sydney

Výkonový štandard

- vytvoriť projekt o najzaujímavejších miestach Austrálie podľa navrhnutých kritérií.

H. Tichý oceán. Oceánia

Obsahový štandard

- pôvod ostrovov Oceánie, oblasti Oceánie, charakteristika oblastí
- charakteristika vybraných oblastí: Nová Guinea, Nový Zéland, Havajské ostrovy, Mariány
- fjordy, planktón, cunami
- Nová Guinea, Nový Zéland, Havajské ostrovy, Mariány

Výkonový štandard

- vysvetliť ako vznikli ostrovy Oceánie, rozdeliť Oceániu na oblasti
- stručne charakterizovať jednotlivé oblasti Oceánie: obyvateľstvo, hospodárstvo

I. Polárne oblasti Zeme

Obsahový štandard

- polárny deň, polárna noc
- ľadovce, vznik a činnosť ľadovca
- Arktída, Antarktída, Grónsko

Výkonový štandard

- vysvetliť vznik ľadovca, činnosť ľadovca, rozšírenie ľadovcov na Zemi
- vysvetliť pojem polárny deň a polárna noc
- vedieť stručne charakterizovať polárne oblasti Zeme

III. Amerika - Nový svet . Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (17h)

A. Poloha Ameriky

Obsahový štandard

- poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom,
- jej veľkosť v porovnaní s ostatnými svetadielmi
- ostrovy, polostrovy, prielivy, zálivy – práca s mapou

- Labrador, Aljašský polostrov, Florida, Grónsko, Magalhaesov prieliv, Panamský prieliv, Mexický záliv, Hudsonov záliv, Karibské more, Veľké a Malé Antily, Ohňová zem, Galapágy

Výkonový štandard

- na mape určiť polohu Ameriky vo vzťahu k iným svetadielom a k oceánom
- zostrojiť mentálnu mapu
- čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc
- určiť polohu Ameriky v geografickej sieti, vzhľadom na dôležité rovnobežky: rovník, obratník Kozorožca, Raka
- charakterizovať členitosť pobrežia, pomenovať ostrovy, polostrovy, moria, prielivy, prielavy, zálivy

B. Prírodné pomery: povrch, vodstvo, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody

Obsahový štandard

- pohoria, nížiny,
- vznik pohoria - vrásové, kryhové,
- Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Amazonská nížina, Brazílska vysočina, Mississippská nížina, Aconcagua
- vodstvo na pevnine, okolo pevniny
- Mississippi, Rieka sv. Vavrinca, Amazonka, Orinoco, 5 veľkých jazier, Titicaca,
- vodopády – Niagarské, Angelov, Iguazú,
- podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie, (morské prúdy (Golfský, Labradorský, Humboldtov), geografická šírka, prúdenie vetrov),
- súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem,
- rastlinné pásma (tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prerie, pampy, púšte, dažďové lesy)
- živočíšstvo
- ochrana prírody, národné parky –Yellowstonský, Yossemitský, Iguazu, sekvoje
- hurikány, tornáda
- príčiny odlesňovania v Južnej Amerike
- vplyv vonkajších činiteľov na tvar zemského povrchu – vietor (skalné mestá), tečúca voda (kaňony)

Výkonový štandard

- vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp, obrázkov, fotografií, blokdiagramov
- vedieť vymenovať povrchové celky Ameriky
- pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov
- podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky
- opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky, porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy podnebie Ameriky
- porovnať vplyv Labradorského a Peruánskeho prúdu
- vysvetliť vznik podnebných pásiem

- vysvetliť vzťahy podnebné pásmo- rastlinné pásmo
- podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov
- poznať a vedieť vymenovať národné parky Ameriky, charakterizovať ekologické problémy Ameriky
- charakterizovať vplyv vonkajších činiteľov na tvar zemského povrchu, uviesť konkrétne príklady

C. Obyvateľstvo a sídla Ameriky

Obsahový štandard

- obyvateľstvo v Amerike, príchod Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia,
- súčasné zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva
- charakteristika obyvateľstva: kultúra, šport, spoločenské zvyky
- multikultúra
- sídla: vidiecke, mestské, veľkomestá, štvrte chudobných, luxusné štvrte
- problémy života vo veľkých mestách

Výkonový štandard

- opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky,
- opísať, v ktorých oblastiach žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy, stret kultúr
- získavať údaje z grafov, diagramov,
- určiť oblasti husto a riedko osídlené
- určiť polohu miest
- porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva,
- vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách
- riešenia problémov súvisiacich s rastom miest

D. Hospodárstvo Ameriky

Obsahový štandard

- poľnohospodárstvo,
- ťažba nerastných surovín,
- priemyselné odvetvia,
- druhy dopravy
- cestovný ruch
- Kanadská pacifická železnica

Výkonový štandard

- vedieť pracovať s tematickými mapami v atlase
- charakterizovať pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat,
- vymenovať významné druhy nerastných surovín, ktoré sa ťažia v Amerike a rozvinuté priemyselné odvetvia
- charakterizovať význam dopravy
- určiť oblasti vhodné pre cestovný ruch

E. Štáty Severnej Ameriky

Obsahový štandard

- štáty v Severnej Amerike, hlavné mestá a najväčšie mestá
- USA, Kanada, Mexiko a ďalšie štáty strednej Ameriky a oblasti Karibského mora
- rozmiestnenie obyvateľstva

Výkonový štandard

- charakterizovať štáty z jednotlivých geografických hľadísk, lokalizovať ich na mape,
- určiť oblasti husto a riedko zaľudnené a vedieť zdôvodniť

F. Štáty Južnej Ameriky

Obsahový štandard

- štáty v Južnej Amerike, hlavné mestá a najväčšie mestá
- Brazília a gujanská oblasť, Laplatská oblasť, Andská oblasť

Výkonový štandard

- charakterizovať štáty z jednotlivých geografických hľadísk, lokalizovať ich na mape,
- určiť oblasti husto a riedko zaľudnené a vedieť zdôvodniť

G. Projekt – Americké naj

Obsahový štandard

- Americké naj
- Pamiatky UNESCO
- Mount Rushmore, Hooverova priehrada, Socha slobody, Empire State Building, Teotihuacán, Panamský prieplav, ChichénItzá, Golden Gate Bridge, Las Vegas, Walt Disney World, C.N.Tower, Machu Picchu, Socha Krista v Brazílii, priehrada Itaipú

Výkonový štandard

- vytvoriť projekt o najzaujímavejších miestach Ameriky podľa navrhnutých kritérií.

Medzipredmetové vzťahy:

1. Planéta Zem, a na nej Austrália a Amerika – matematika, informatika, fyzika, biológia
2. Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom – matematika, informatika, biológia, dejepis
3. Amerika - Nový svet . Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom - matematika, informatika, biológia, dejepis

Metódy a formy

Formy a metódy vyučovania nie sú predpísané, záleží na tvorivosti učiteľa a možnostiach, ktoré má k dispozícii, od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

- Motivačné metódy – metódy usmerňujúce záujem o učenie
 - motivačné rozprávanie – motivovať žiaka pútavosťou príhody, textu
 - motivačný rozhovor – dialóg učiteľa a žiaka, ktorým učiteľ aktivizuje poznatky, skúsenosti žiakov
 - motivačný problém – upútanie pozornosti nastolením problému
 - motivačná demonštrácia – vzbudenie záujmu pomocou ukážky
- Expozičné metódy – metódy prvého oboznamovania žiakov s učivom
 - rozprávanie
 - vysvetľovanie
 - rozhovor
 - beseda
 - demonštračná metóda

Problémové metódy:

- a) Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, úvaha nad výsledkom, možnosti využitia, dôsledky. Postupnosť krokov je podobná ako pri problémovom učení. Napr.: Čo by sa stalo, keby sa v Austrálii rozmnožili kengury?
- b) Projektová metóda – riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - vytvoriť projekt – prezentáciu: „NajAustrálie “ alebo „Naj Ameriky“

Práca s knihou a textom, mapou, vyhľadávanie informácií, spracovanie, triedenie a využívanie informácií.

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy:

- a) didaktické hry – osemšmerovky, tajničky, doplňovačky
 - b) inscenačné metódy – sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie
 - c) diskusia – vzájomná výmena názorov
- Fixačné metódy – metódy opakovania a upevňovania učiva
 - metódy opakovania a precvičovania
 - Diagnostické a klasifikačné metódy – metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie

Organizačná forma: vyučovacia hodina

Okrem individuálnej práce využívanie aj skupinovej práce žiakov – najmä pri tvorbe a realizácii projektov

Učebné zdroje

- Učebnica Geografie pre 6.ročník, RNDr. Peter Likavský a kol., VKÚ a.s. Harmanec, 2009
- Zemepisná čítanka
- Články z časopisov

- Odborné časopisy
- Odborné knihy
- Encyklopédie
- Internet
- DVD

Učebné pomôcky

- glóbus, mapy
- dataprojektor, notebook, interaktívna tabuľa

Hodnotenie

Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, pojmov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť reprodukovať poznatky, zručnosti pri práci s mapou, schopnosť aplikovať získané poznatky v krajine, celková úroveň a kultivovanosť prejavu.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy na konci tematického celku v časovom limite 20 minút a v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

7. ročník

Časový rozsah výučby:

Štátny vzdelávací program: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

Voliteľná hodina: -----

Školský vzdelávací program: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 7. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

- Čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, tabuliek, štatistických údajov.
- Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti.
- Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta.
- Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.
- Matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.
- Mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií.
- Multikultúrna výchova je súčasťou regionálnej výchovy.
- Získať základné vedomosti o Afrike a Ázii, komplexne hodnotiť obidva svetadiely z hľadiska ich prírodných, kultúrnych a hospodárskych charakteristík

Obsah vzdelávania geografie v 7. ročníku

- **Úvod**
- I. **Premeny Zeme :**
 - podnebné oblasti Zeme (pasáty, monzúny)
 - prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia)
 - vznik kultúr, rasy, náboženstvá (Afrika, Ázia)
- II. **Afrika: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom :**
 - Poloha Afriky
 - Prírodné pomery
 - Obyvateľstvo a sídla
 - Hospodárstvo
 - Oblasti a štáty Afriky
 - Projekt - Afrika
- I. **Ázia. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom:**
 - Poloha Ázie
 - Prírodné pomery
 - Obyvateľstvo a sídla
 - Hospodárstvo
 - Oblasti a štáty Ázie
 - Projekt - Ázia

Základné otázky geografie sú:

Čím je to zaujímavé?

Kde sa to nachádza?

Ako to vyzerá?

Ako to vzniklo?

Ako tam žijú ľudia?

Tematické celky a orientačný počet hodín:

I, Premeny Zeme : (4 h)

II. Afrika. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom : (13 h)

III. Ázia. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom: (16 h)

I. Premeny Zeme

A. Podnebné oblasti Zeme

Obsahový štandard

- pasáty, západné vetry, východné vetry,
- monzúny, letný monzún, zimný monzún.

Výkonový štandard

- pochopiť všeobecnú cirkuláciu vzduchu na Zemi,
- vedieť vysvetliť rozdiel medzi letným a zimným monzúnom,
- určiť na mape monzúnové oblasti a opísať význam monzúnových dažďov pre spoločnosť aj hrozby povodní.

B. Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota obyvateľstva

Obsahový štandard

- prví ľudia na Zemi – Afrika, Ázia,
- rast počtu obyvateľov,
- rozmiestnenie obyvateľov na Zemi,
- hustota obyvateľstva.

Výkonový štandard

- získať základné poznatky o objavovaní a osídľovaní Zeme, raste počtu obyvateľov,
- vysvetliť príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľstva,
- vedieť čítať tematické mapy,
- pochopiť a vedieť vysvetliť pojem hustota obyvateľstva.

C. Rasové a národnostné zloženie obyvateľstva

Obsahový štandard

- rasa, miešanie rás, rasové zloženie, rasizmus,
- národ, jazyk, národnostné zloženie, národnostná menšina.

Výkonový štandard

- charakterizovať rasy (určiť vonkajšie znaky jednotlivých rás), národy, rasové a národnostné zloženie, dôsledky miešania rás,
- vedieť vysvetliť pojem rasizmus a diskutovať o probléme rasizmu.

D. Náboženstvá, kultúry

Obsahový štandard

- náboženstvá, svetové náboženstvá, vplyv náboženstva na vznik konfliktov,
- kultúra.

Výkonový štandard

- vedieť vymenovať svetové náboženstvá a ich rozšírenie vo svete,
- vysvetliť vplyv náboženstva na vznik konfliktov vo svete a príčiny ich vzniku,
- porovnať rozdiely v spôsobe života príslušníkov rôznych kultúr.

II. Afrika: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom

A. Poloha Afriky

Obsahový štandard

- poloha Afriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom,
- jej veľkosť v porovnaní s ostatnými svetadielmi,
- ostrovy, polostrovy, prieliv, prieply, moria, zálivy – práca s mapou,
- Somálsky polostrov, Sinajský polostrov, Madagaskar, Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv, Suezský prieply.

Výkonový štandard

- na mape určiť polohu Afriky vo vzťahu k iným svetadielom a oceánom,
- čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc,
- určiť polohu Afriky v geografickej sieti, vzhľadom na dôležité rovnobežky: rovník, obratník Kozorožca, Raka a poludníky: nultý poludník,
- charakterizovať členitosť pobrežia, pomenovať ostrovy, polostrovy, moria, prielivy, prieply, zálivy,
- porovnať členitosť pobrežia Afriky s ostatnými svetadielmi.

B. Prírodné pomery: povrch, vodstvo, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody

Obsahový štandard

- pohoria, panvy,
- Kilimandžáro, Atlas, Etiópska vysočina, Dračie vrchy, Guinejská vysočina, Adamauská vysočina, Východoafrická priekopová prepadlina, Konžská panva, Čadská panva,
- rieky - Níl, Kongo, Niger, Zambezi, Okavango, Orange,
- vodopády – Viktóriine,
- jazerá - Tanganika, Viktóriino, Čad, Malawi,
- priehrady: Asuánska,
- podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie, (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov),
- súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem,
- rastlinné pásma (step, subtropická krajina, púšť, sahel, savana, dažďový les), oáza
- Sahara, Kalahari, Namib,
- živočíšstvo,
- ochrana prírody, národné parky – Serengeti, Tsavo, Kruger, Safari parky,
- problém rozširovania púští, problém nedostatku vody.

Výkonový štandard

- vedieť vymenovať a ukázať na mape povrchové celky Afriky,
- pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov,
- podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky,

- opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Afriky, porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy podnebie Afriky,
- podľa mapy ku každému podnebnému pásu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov,
- vysvetliť výškovú stupňovitosť,
- poznať a vedieť vymenovať národné parky Afriky, charakterizovať ekologické problémy Afriky,
- charakterizovať vplyv vonkajších činiteľov na tvar zemského povrchu, uviesť konkrétne príklady.

C. Obyvateľstvo a sídla

Obsahový štandard

- obyvateľstvo v Afrike, pôvodní obyvatelia, staré civilizácie, náboženstvá,
- súčasné zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva,
- charakteristika obyvateľstva: kultúra, šport, spoločenské zvyky,
- sídla: vidiecke, mestské,
- problémy života vo veľkých mestách,
- Egyptská ríša, Káhira,
- problémy obyvateľov: prirodzený prírastok, nízka úroveň zdravotníctva, hlad – nedostatok potravín, choroby, školstvo.

Výkonový štandard

- stručne charakterizovať staré civilizácie na území Afriky, náboženstvá,
- charakterizovať zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva,
- získavať údaje z grafov, diagramov,
- určiť oblasti husto a riedko osídlené,
- určiť polohu miest,
- porovnať mestá v Afrike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva,
- vymenovať a opísať problémy, ktoré sú súčasťou života afrického obyvateľstva.

D. Hospodárstvo Afriky

Obsahový štandard

- poľnohospodárstvo,
- ťažba nerastných surovín,
- priemyselné odvetvia,
- druhy dopravy,
- strediská cestovného ruchu.

Výkonový štandard

- vedieť pracovať s tematickými mapami v atlase,
- poznať bohaté a chudobné štáty Afriky,
- charakterizovať pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat,
- vymenovať významné druhy nerastných surovín, ktoré sa ťažia v Afrike a rozvinuté priemyselné odvetvia,
- charakterizovať význam dopravy,

- určiť oblasti vhodné pre cestovný ruch.

E.Oblasti a štáty Afriky

Obsahový štandard

- oblasti Afriky – severná, stredná a južná Afrika,
- prírodné pomery, štáty, obyvateľstvo a sídla, , hospodárstvo, kultúrne pamiatky.

Výkonový štandard

- vedieť rozdeliť Afriku na oblasti,
- charakterizovať jednotlivé oblasti: prírodné pomery, obyvateľstvo, štáty daných oblastí; hospodárske zameranie oblastí, vymenovať významné mestá oblastí, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO.

F. Projekt - Afrika

Obsahový štandard

- Africké naj,
- Pamiatky UNESCO,
- Cheopsova pyramída, Kartágo, Údolie kráľov, Suezský prieplav, Asuánska priehrada.

Výkonový štandard

- vytvoriť projekt o najzaujímavejších miestach Afriky podľa navrhnutých kritérií.

III. Ázia. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človeksom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom

A. Poloha Ázie

Obsahový štandard

- poloha Ázie vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom,
- jej veľkosť v porovnaní s ostatnými svetadielmi,
- ostrovy, polostrovy, prielivy, moria, zálivy – práca s mapou,
- Filipíny, Japonské ostrovy, Sachalin, Cejlón, Veľké Sundy, Malé Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Malajský polostrov, Kamčatka, Cyprus, Suezský prieplav, Perzský záliv, Bengálsky záliv, Červené more, Arabské more, Juhočínske more, Japonské more, Beringov prieliv.

Výkonový štandard

- na mape určiť polohu Ázie vo vzťahu k iným svetadielom a k oceánom,
- čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc,
- určiť polohu Ázie v geografickej sieti, vzhľadom na dôležité rovnobežky: rovník, obratník Kozorožca, Raka a poludníky: 180. poludník, dátumová hranica,
- charakterizovať členitosť pobrežia, pomenovať ostrovy, polostrovy, moria, prielivy, prielivy, zálivy.

B. Prírodné pomery: povrch, vodstvo, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody

Obsahový štandard

- pohoria, nížiny, plošiny,
- Himaláje, Pamír, Ťanšan, Kunlun, Karakoram, Hindúkuš, Kaukaz, Ural, Mount Everest a ďalšie osemsícovky (len nájsť v atlase), Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina, Turanská nížina, Mezopotámska nížina, Tibetská náhorná plošina, Dekanská plošina,
- sopečná činnosť a zemetrasenia,
- vodstvo – Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero, Chang-Jiang, Huang – He, Xi Jiang, Ob, Mekong, Jenisej, Lena, Amur, Amudarja, Syrdarja, Indus, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris,
- podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie, (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov),
- klimatické diagramy z rôznych častí Ázie,
- monzúny a ich význam,
- súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem,
- rastlinné pásma (tundra, tajga, lesy mierneho pásma, step, subtropická krajina, púšť, savana, tropický les),
- Gobi, Rub-al-Chálí, Nafúd,
- živočíšstvo, ohrozené živočíšne druhy: panda veľká, tiger sibírsky, kôň Przewalského,
- ochrana prírody, národné parky – Sagarmatha, vysychanie Aralského jazera,
- živelné pohromy v Ázii – cunami, zemetrasenia, sopečná činnosť, tajfúny, povodne.

Výkonový štandard

- vedieť vymenovať a ukázať na mape povrchové celky Ázie,
- podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky,
- opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ázie, porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy podnebie Afriky,
- vedieť vysvetliť prúdenie monzúnov počas roka, poznať miesta s najmenším a najväčším množstvom zrážok,
- vedieť ukázať na mape rieky, jazerá,
- podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov,
- vysvetliť výškovú stupňovitosť,
- poznať a vedieť vymenovať národné parky Ázie, charakterizovať ekologické problémy Ázie, ohrozené druhy zvierat, vysychanie Aralského jazera,
- diskutovať a poznať živelné pohromy, ktoré ohrozujú obyvateľov Ázie.

C. Obyvateľstvo a sídla

Obsahový štandard

- obyvateľstvo Ázie, staré civilizácie, náboženstvá,
- súčasné zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva, najľudnatejšie štáty sveta, prirodzený prírastok ázijských krajín,
- charakteristika obyvateľstva: kultúra, šport, spoločenské zvyky,
- sídla: vidiecke, mestské,

- problémy života vo veľkých mestách, chudobné štvrte,
- rozšírené náboženstvá,
- Tokio, Šanghaj, Peking, Kalkata, Bombaj, Jakarta,
- nadmerné zaľudnenie určitých oblastí Ázie, vojenské konflikty v Ázii, terorizmus.

Výkonový štandard

- stručne charakterizovať staré civilizácie na území Ázie, náboženstvá,
- charakterizovať zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva,
- získavať údaje z grafov, diagramov,
- určiť oblasti husto a riedko osídlené, preľudnené oblasti, najľudnatejšie štáty sveta,
- určiť polohu miest,
- porovnať mestá Ázie podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva,
- vymenovať a opísať problémy, ktoré sú súčasťou života ázijského obyvateľstva.

D. Hospodárstvo

Obsahový štandard

- poľnohospodárstvo,
- ťažba nerastných surovín,
- priemyselné odvetvia,
- druhy dopravy,
- strediská cestovného ruchu, kultúrne pamiatky.

Výkonový štandard

- vedieť pracovať s tematickými mapami v atlase,
- charakterizovať pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat,
- vymenovať významné druhy nerastných surovín, ktoré sa ťažia v Ázii a rozvinuté priemyselné odvetvia,
- boom priemyselnej výroby – ázijské tigre,
- ropné štáty, najchudobnejšie štáty,
- charakterizovať význam dopravy, Transsibírska magistrála,
- určiť oblasti vhodné pre cestovný ruch.

E. Oblasti a štáty Ázie

Obsahový štandard

- oblasti Ázie –juhozápadná, východná, stredná, južná, juhovýchodná a severná Ázia,
- prírodné pomery, štáty, obyvateľstvo a sídla, hospodárstvo, kultúrne pamiatky.

Výkonový štandard

- vedieť rozdeliť Áziu na oblasti,
- charakterizovať jednotlivé oblasti: prírodné pomery, obyvateľstvo, štáty daných oblastí; hospodárske zameranie oblastí, vymenovať významné mestá oblastí, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO.

F. Projekt – Ázia

Obsahový štandard

- Ázijské naj,
- Pamiatky UNESCO,
- Tádž Mahál, Veľký čínsky múr, najvyššie budovy sveta v Ázii, Terakotová

armáda, Zakázané metso, Petra, mesto Jeruzalem.

Výkonový štandard

- vytvoriť projekt o najzaujímavejších miestach Ázie podľa navrhnutých kritérií.

Medzipredmetové vzťahy:

I. Premeny Zeme - matematika, informatika, biológia, dejepis, fyzika

II. Afrika: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom :

- matematika, informatika, biológia, dejepis

III. Ázia. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom

- matematika, informatika, biológia, dejepis

Metódy a formy

Formy a metódy vyučovania nie sú predpísané, záleží na tvorivosti učiteľa a možnostiach, ktoré má k dispozícii, od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

- Motivačné metódy – metódy usmerňujúce záujem o učenie
 - motivačné rozprávanie – motivovať žiaka pútavosťou príhody, textu,
 - motivačný rozhovor – dialóg učiteľa a žiaka, ktorým učiteľ aktivizuje poznatky, skúsenosti žiakov,
 - motivačný problém – upútanie pozornosti nastolením problému,
 - motivačná demonštrácia – vzbudenie záujmu pomocou ukážky,
- Expozičné metódy – metódy prvého oboznamovania žiakov s učivom
 - rozprávanie
 - vysvetľovanie
 - rozhovor
 - beseda
 - demonštračná metóda

Problémové metódy:

- a) Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, úvaha nad výsledkom, možnosti využitia, dôsledky. Postupnosť krokov je podobná ako pri problémovom učení. Napr.: Čo by sa stalo, keby sa voda z riek Amudarja a Syrdarja prestala odvádzať na zavlažovanie?),
- b) Projektová metóda – riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - vytvoriť projekt – prezentáciu: „Naj Afriky “ alebo „Naj Ázie“.

Práca s knihou a textom, mapou, vyhľadávanie informácií, spracovanie, triedenie a využívanie informácií.

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy:

- a) didaktické hry – osemšmerovky, tajničky, doplňovačky,
- b) inscenačné metódy – sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie,

c) diskusia – vzájomná výmena názorov.

- Fixačné metódy – metódy opakovania a upevňovania učiva
 - metódy opakovania a precvičovania
- Diagnostické a klasifikačné metódy – metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie

Organizačná forma: vyučovacia hodina

Okrem individuálnej práce využívajú aj skupinovú prácu žiakov – najmä pri tvorbe a realizácii projektov, práca vo dvojiciach (napr. pri práci s atlasom)

Učebné zdroje

- Tolmáči, Ladislav a kol.: Geografia pre 7.ročník základných škôl a 2.ročník gymnázií s osemročným štúdiom, VKÚ a.s. Harmanec, 2010, ISBN 978-80-8042-608-8
- Učebnica Zemepisu pre 5.ročník – 2.časť, RNDr. Ladislav Tolmáči a kol., OG – Vydavateľstvo Poľana, Bratislava 2003
- Učebnica Zemepisu pre 7.ročník – 1.časť, RNDr. Ladislav Tolmáči a kol., OG – Vydavateľstvo Poľana, Bratislava 2000
- Zemepisná čítanka
- Články z časopisov
- Odborné časopisy
- Odborné knihy
- Encyklopédie
- Internet
- DVD

Hodnotenie

Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, pojmov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť reprodukovať poznatky, zručnosti pri práci s mapou, schopnosť aplikovať získané poznatky v krajine, celková úroveň a kultivovanosť prejavu.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy na konci tematického celku v časovom limite 20 minút a v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Hodnotenie je na základe Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy schváleného Ministerstvom školstva SR s platnosťou od 1.mája 2011.

8. ročník

Časový rozsah výučby

Štátny vzdelávací program : 1hodina týždenne – 33 hodín ročne

Voliteľná hodina: 1 hodina/týždenne – 33 hodín ročne

.....
Školský vzdelávací program: 2 hodiny týždenne – 66 hodín ročne

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 8. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

- Čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov.
- Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti.
- Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta.
- Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.
- Matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.
- Mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií.
- Multikultúrna výchova je súčasťou regionálnej výchovy.
- Získať základné vedomosti o Európe, komplexne hodnotiť svetadiel z hľadiska jeho prírodných, kultúrnych a hospodárskych charakteristík
- Objavovať prírodné a človekom vytvorené osobitosti regiónu a porovnať ich so Slovenskom (miestnou krajinou)

Obsah vzdelávania geografie v 8. ročníku

- **Úvod**

- I. **Európa: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobností regiónu a ich porovnanie so Slovenskom :**

- Poloha Európy
- Prírodné pomery
- Obyvateľstvo a sídla
- Hospodárstvo
- Oblasti a štáty Európy
- Projekt - Európa

Základné otázky geografie sú:

Čím je to zaujímavé?

Kde sa to nachádza?

Ako to vyzerá?

Ako to vzniklo?

Ako tam žijú ľudia?

Tematické celky a orientačný počet hodín:

Úvod (0h +1 h)

I. Európa. Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobností regiónu a ich porovnanie so Slovenskom : (33h + 32 h)

Úvod

Obsahový štandard

- Oboznámenie sa s projektami.

Výkonový štandard

- Oboznámiť sa s organizáciou vyučovacieho procesu, tvorbou projektov.

I. Európa: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom

A. Poloha Európy

Obsahový štandard

- poloha Európy vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom,
- jej veľkosť v porovnaní s ostatnými svetadielmi,
- ostrovy, polostrovy, prieliv, prieplav, moria, zálivy – práca s mapou,
- Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Jutský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia, Kréta, Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán.

Výkonový štandard

- na mape určiť polohu Európy vo vzťahu k iným svetadielom a oceánom,
- čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc,
- určiť polohu Európy v geografickej sieti, vzhľadom na dôležité rovnobežky: rovník, obratník Raka a poludníky: nultý poludník,
- charakterizovať členitosť pobrežia, pomenovať ostrovy, polostrovy, moria, prielivy, prieplyvy, zálivy,
- porovnať členitosť pobrežia Európy s ostatnými svetadielmi.

B. Prírodné pomery: povrch, vodstvo, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody

Obsahový štandard

- pohoria, panvy,
- Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Dináre, Stará planina, Panónska panva, Ural, Mont Blanc, Etna, Vezuv, Východoeurópska nížina,
- rieky – Volga, Dunaj, Labe, Dneper, Odra, Visla, Seina, Rýn, Rhôna, Tajo, Temža, Loira, Ebro, Duero, Pád, Sáva, Dráva, Tisa, Váh,
- jazerá – Ladožské, Onežské, Saimaa, Balaton, Plitvické, Loch Ness,
- hlavné európske rozvodie,
- podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie, (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov),
- súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem,
- rastlinné pásma (step, subtropická krajina, lesy mierneho pásma, tundra),
- živočíšstvo,
- ochrana prírody, národné parky.

Výkonový štandard

- vedieť vymenovať a ukázať na mape povrchové celky Európy,

- pracovať s mapou, ukázať hlavné európske rozvodie,
- podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky,
- opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Európy, porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy podnebie Európy, podnebné oblasti (podľa vzdialenosti od oceána),
- podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásmo a opísať ho podľa typických znakov,
- vysvetliť výškovú stupňovitosť, vysvetliť ako sa mení výška hornej hranice lesa a snežnej čiary v pohoriach Európy od severu na juh,
- poznať a vedieť vymenovať národné parky Európy, charakterizovať ekologické problémy Európy,

C. Obyvateľstvo a sídla

Obsahový štandard

- obyvateľstvo Európy, náboženstvá,
- súčasné zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva,
- najrozšírenejšie jazyky v Európe,
- charakteristika obyvateľstva: kultúra, šport, spoločenské zvyky,
- sídla: vidiecke, mestské,
- problémy života vo veľkých mestách,
- najväčšie mestá Európy: Moskva, Londýn, Paríž, Berlín, Madrid, Rím, Sankt - Peterburg,
- hlavné mestá európskych štátov.

Výkonový štandard

- stručne charakterizovať obyvateľstvo Európy, náboženstvá,
- charakterizovať zloženie a rozmiestnenie obyvateľstva, najpoužívanejšie jazyky,
- získavať údaje z grafov, diagramov,
- určiť oblasti husto a riedko osídlené,
- určiť polohu miest,
- porovnať mestá v Európe podľa veľkosti.

D. Hospodárstvo Európy

Obsahový štandard

- poľnohospodárstvo,
- ťažba nerastných surovín,
- priemyselné odvetvia,
- druhy dopravy,
- strediská cestovného ruchu.

Výkonový štandard

- vedieť pracovať s tematickými mapami v atlase
- charakterizovať pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat,

- vymenovať významné druhy nerastných surovín, ktoré sa ťažia v Európe a rozvinuté priemyselné odvetvia,
- charakterizovať význam dopravy,
- určiť oblasti vhodné pre cestovný ruch.

E.Oblasti a štáty a Európy

Obsahový štandard

- oblasti Európy – južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná Európa,
- prírodné pomery, štáty, obyvateľstvo a sídla, hospodárstvo, kultúrne pamiatky,
- Európska únia.

Výkonový štandard

- vedieť rozdeliť Európu na oblasti,
- charakterizovať jednotlivé oblasti: prírodné pomery, obyvateľstvo, štáty daných oblastí; hospodárske zameranie oblastí, vymenovať významné mestá oblastí, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO,
- Európska únia – vymenovať štáty Európskej únie, charakterizovať Európsku úniu.

E.1 - Stredná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery (povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Strednej Európy:

- Slovensko
- Česko
- Poľsko
- Maďarsko
- Rakúsko
- Švajčiarsko
- Nemecko

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,
- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),
- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

E.2 - Západná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery(povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Západnej Európy:

- Francúzsko, Monako
- Krajiny Beneluxu
- Británia a Írsko

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,
- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),
- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

E.3 - Severná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery(povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Severnej Európy:

- Dánsko
- Nórsko, Island
- Švédsko
- Fínsko
- Pobaltské štáty

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,
- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),

- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

E.4 - Južná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery(povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Južnej Európy:

- Španielsko, Andorra
- Portugalsko
- Taliansko, San Marino, Vatikán, Malta
- Grécko

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,
- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),
- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

E.5 - Juhovýchodná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery(povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Juhovýchodnej Európy:

- Albánsko, Macedónsko
- Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Kosovo
- Slovinsko, Chorvátsko
- Bulharsko, Rumunsko

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,

- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),
- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

E.6 - Východná Európa

Obsahový štandard

- základné pojmy z geografie jednotlivých štátov: poloha štátu (s kým susedí), prírodné pomery (povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, ochrana prírody), hospodárske pomery, doprava, kultúra a cestovný ruch.

Štáty Východnej Európy:

- Ukrajina a Moldavsko
- Bielorusko
- Rusko

Výkonový štandard

- opíše štáty podľa polohy, charakterizuje prírodné pomery (nížiny, pohoria, rieky, jazerá, národné parky),
- charakterizuje obyvateľstvo štátov, vymenuje významné mestá
- pomocou mapy získa údaje o pestovaní poľnohospodárskych plodín, chove hospodárskych zvierat, ťažbe nerastných surovín, charakterizuje najvýznamnejšie odvetvia priemyselnej výroby, strediská priemyslu a najvýznamnejšie výrobky jednotlivých štátov,
- charakterizuje dopravu v jednotlivých štátoch a vymenuje najväčšie letiská a prístavy (námorné, riečne),
- uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, významné strediská cestovného ruchu.

F. Projekt - Európa

Obsahový štandard

- Európske naj,
- Pamiatky UNESCO
- cestovanie po prírodných krásach stredomorská oblasť, alpská oblasť, škandinávská oblasť, stredná Európa, významné mestá.

Výkonový štandard

- vytvoriť projekt o najzaujímavejších miestach Európy podľa navrhnutých kritérií.

Medzipredmetové vzťahy:

I. Európa: Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom :

- matematika, informatika, biológia, dejepis

Metódy a formy

Formy a metódy vyučovania nie sú predpísané, záleží na tvorivosti učiteľa a možnostiach, ktoré má k dispozícii, od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

- Motivačné metódy – metódy usmerňujúce záujem o učenie
 - motivačné rozprávanie – motivovať žiaka pútavosťou príhody, textu,
 - motivačný rozhovor – dialóg učiteľa a žiaka, ktorým učiteľ aktivizuje poznatky, skúsenosti žiakov,
 - motivačný problém – upútanie pozornosti nastolením problému,
 - motivačná demonštrácia – vzbudenie záujmu pomocou ukážky.
- Expozičné metódy – metódy prvého oboznamovania žiakov s učivom
 - rozprávanie,
 - vysvetľovanie,
 - rozhovor,
 - beseda,
 - demonštračná metóda.

Problémové metódy:

- a) Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, úvaha nad výsledkom, možnosti využitia, dôsledky.
- b) Projektová metóda – riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - vytvoriť projekt – prezentáciu: „Naj Európy“ .

Práca s knihou a textom, mapou, vyhľadávanie informácií, spracovanie, triedenie a využívanie informácií.

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy:

- a) didaktické hry – osemšmerovky, tajničky, doplňovačky,
 - b) inscenačné metódy – sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie,
 - c) diskusia – vzájomná výmena názorov.
- Fixačné metódy – metódy opakovania a upevňovania učiva
 - metódy opakovania a precvičovania.
 - Diagnostické a klasifikačné metódy – metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie.

Organizačná forma: vyučovacia hodina

Okrem individuálnej práce využívanie aj skupinovej práce žiakov – najmä pri tvorbe a realizácii projektov, práca vo dvojiciach (napr. pri práci s atlasom)

Učebné zdroje

- Ružek, Ivan a kol. : Geografia pre 8.ročník ZŠ a 3.ročník gymnázií s osemročným štúdiom, VKÚ Harmanec, 2011, ISBN 978-80-8042-629-3
- Zaťková , Magda a kol.: Zemepis pre 6.ročník základných škôl – 1.časť, OG-Vydavateľstvo Poľana, Bratislava, 2005, ISBN- 80-89192-16-5
- Zaťková , Magda a kol.: Zemepis pre 6.ročník základných škôl – 2.časť, OG-Vydavateľstvo Poľana, Bratislava, 2008, ISBN 978-80-89192-78-6
- Zemepisná čítanka

- Články z časopisov
- Odborné časopisy
- Odborné knihy
- Encyklopédie
- Internet
- DVD

Hodnotenie

Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, pojmov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť reprodukovať poznatky, zručnosti pri práci s mapou, schopnosť aplikovať získané poznatky v krajine, celková úroveň a kultivovanosť prejavu.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy na konci tematického celku v časovom limite 20 minút a v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Hodnotenie je na základe Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy schváleného Ministerstvom školstva SR s platnosťou od 1.mája 2011.

9. ročník

Časový rozsah výučby

Štátny vzdelávací program: 1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Voliteľná hodina: 0

.....
Školský vzdelávací program: 1 hodina týždenne/33 hodín ročne

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 9. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

- Čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov.
- Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti.
- Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o Slovensku.
- Matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.
- Mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií.
- Multikultúrna výchova je súčasťou regionálnej výchovy.
- Získať základné vedomosti o Slovensku, komplexne hodnotiť krajinu z hľadiska jej prírodných, kultúrnych a hospodárskych charakteristík.
- Objavovať prírodné a človekom vytvorené osobitosti Slovenska.

Obsah vzdelávania geografie v 9. ročníku

- **Geografia v bežnom živote:** Mapy. Geografické súradnice na mapách, číselná mierka mapy Tematické mapy, GPS v praxi.
- **Projekt – Slovensko naša vlasť :** Konkrétne príklady geografických javov v regiónoch.
- **Slovensko:**
 - **Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem:** Poloha, zobrazenie Slovenska na mapách – Slovensko na severnej pologuli. Práca s mapou – zemepisné súradnice, rovnobežky, poludníky
 - **Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou):** Prírodné krásy, povrch – pohoria, nížiny, kotliny, jaskyne, rieky, jazerá, plesá, vodopády. Historické udalosti na Slovensku, vznik Slovenska. Obyvateľstvo a mestá – charakteristika miest. Hospodárske aktivity na Slovensku. Čím je Slovensko známe vo svete. Slovensko ako cieľ pre cestovný ruch. Regióny Slovenska – možnosti rozvoja regiónov.
 - **Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne :** Znečistenie prírody. Kalamity a prírodné hrozby. Rozdiely medzi regiónmi Slovenska. Historické územia a tradície.

Základné otázky geografie sú:

Čím je to zaujímavé?

Kde sa to nachádza?

Ako to vyzerá?

Ako to vzniklo?

Ako tam žijú ľudia?

Tematické celky a orientačný počet hodín:

Úvod (1 h)

I. Geografia v bežnom živote (2h)

II. Slovensko: Základné informácie o regióne. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu: (30 h)

Úvod (1 h)

Obsahový štandard

- Oboznámenie sa s projektami.

Výkonový štandard

- Oboznámiť sa s organizáciou vyučovacieho procesu, tvorbou projektov.

I. Geografia v bežnom živote (2h)

Obsahový štandard

- Mapy. Geografické súradnice na mapách, číselná mierka mapy. Tematické mapy, GPS v praxi.

Výkonový štandard

- Vedieť pracovať s mapou, vyhľadať miesto na mape pomocou zadaných súradníc, určiť súradnice daného miesta.

- Zistiť vzdialenosť medzi dvoma bodmi na mape pomocou číselnej mierky.
- Rozoznávať tematické mapy.
- Použiť GPS v praxi.

II. Slovensko: Základné informácie o regióne. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu: (30 h)

1. Poloha Slovenska

Obsahový štandard

- poloha Slovenska vo vzťahu k Európe a ostatným svetadielom a oceánom.

Výkonový štandard

- Určiť na mape polohu Slovenska zemepisnými súradnicami, polohu vzhľadom na oceány a moria, na významné pohoria a nížiny, na okolité štáty.

2. Povrch Slovenska

Obsahový štandard

- Pohoria: Tatry, Nízke Tatry, Malé Karpaty, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy.
- Nížiny: Podunajská nížina, Záhorská nížina, Východoslovenská nížina.
- Kotliny: Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina.

Výkonový štandard

- Na mape ukázať povrchové celky Slovenska a charakterizovať ich polohu a porovnať nadmorskú výšku podľa mapy.
- Stručne opísať vznik slovenských pohorí.
- Charakterizovať rozloženie nížin a kotlín na Slovensku a ich význam pre obyvateľstvo.

3. Premeny povrchu Slovenska

Obsahový štandard

- Vonkajšie činitele pôsobiace na povrch a príklady ich činnosti pri tvarovaní zemského povrchu (pieskové presypy, sprašové nánosy, skalné mesto, riečna dolina, ľadovcová dolina, pleso, meander, mŕtve rameno, močariská, jaskyne).

Výkonový štandard

- Opísať ako pôsobia vonkajšie činitele na povrch v jednotlivých častiach Slovenska a uviesť ich príklady.
- Vysvetliť na príkladoch ako vzniká skalné mesto, riečna dolina, ľadovcová dolina, sprašové nánosy, jaskyne, meandre, mŕtve ramená, jazerá a vymenovať príklady.

4. Podnebie Slovenska

Obsahový štandard

- Podnebné činitele.
- Vplyv podnebných činiteľov na povrch Slovenska.
- Zmena podnebia s nadmorskou výškou a v priebehu roka na Slovensku.

Výkonový štandard

- Určiť, ktorý činiteľ prevládal v danej lokalite a dotvorilzemský povrch podľa rôznych obrázkov oblastí Slovenska.
- Opísať, ako človek pôsobí na tvárnosť povrchu uviesť konkrétne príklady.
- Opísať podnebie na Slovensku, ako sa mení počasie v priebehu jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota a množstvo zrážok (použiť diagramy).

5. Vodstvo Slovenska

Obsahový štandard

- Rieky: Morava, Dunaj, Váh, Nitra, Hron, Hornád, Torysa, Dunajec.
- Jazerá a vodné nádrže: Veľké Hincovo pleso, Štrbské pleso, Oravská priehrada, Zemplínska šírava, Liptovská Mara, Gabčíkovo.
- Podzemné vody, minerálne a termálne (Žitný ostrov), kúpele (Piešťany, Bardejovské Kúpele, Trenčianske Teplice).
- Vodstvo v miestnej krajine.

Výkonový štandard

- Na mape určiť vybrané toky riek, jazerá, vodné nádrže, podzemné vody, kúpele, oblasti minerálnych a termálnych vôd.
- Charakterizovať význam vodstva na Slovensku na vybratých príkladoch.
- Opísať negatívne zásahy do vodstva Slovenska.
- Zhodnotiť možnosti využitia podzemných vôd. Vymenovať kúpele.

Spôsobilosti: Zhodnotiť súčasný stav a navrhnúť možnosti zlepšenia vo využití a zásobovaní vodou.

F. Národné parky a pamiatky zaradené do Zoznamu UNESCO

Obsahový štandard

- TANAP, PIENAP, NP Nízke Tatry, NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Slovenský raj, NP Muránska planina, NP Slovenský kras, NP Poloniny.
- Jaskyne Slovenského krasu, Vlkolínec, Spišský hrad a Spišská Kapitula, Bukové lesy Nízkych Beskýd, Bardejov, Banská Štiavnica a okolie, Drevené kostoly v slovenskej časti Karpatského oblúka.

Výkonový štandard

- Vymenovať a ukázať na mape národné parky a čím sú charakteristické.
- Zdôvodniť význam ochrany vybratých objektov na Slovensku a vo svete.
- Porovnať vybrané NP Zeme a Slovenska.

Spôsobilosti: Predstaviť v projekte NP, pamiatky UNESCO na Slovensku alebo objekty miestnej krajiny.

G. Obyvateľstvo a sídla

Obsahový štandard

- Sídla: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bardejov, Bratislava, Komárno, Košice, Kremnica, Levoča, Nitra, Martin, Michalovce, Piešťany, Poprad, Prešov, Prievidza, Trnava, Trenčín, Zvolen, Žilina.

Výkonový štandard

- Porovnať povrch a osídlenie. Na základe porovnania uviesť, ktoré oblasti sú vhodné na osídlenia a ktoré nie. Uviesť podmienky pre vznik sídla.
- Zdôvodniť nerovnomerné osídlenie obyvateľstva na území Slovenska. Posúdiť príčiny nerovnomerného osídlenia územia.

- Vybrané sídla určiť na mape, charakterizovať ich polohu a uviesť ich stručnú charakteristiku (zo zdrojov).

E. Aktivity človeka

Obsahový štandard

- Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod.
- Cestovný ruch – strediská letnej a zimnej rekreácie.
- Prírodné a kultúrne lokality, ľudová kultúra.
- Miestna krajina.

Výkonový štandard

- Charakterizovať najvýznamnejšie hospodárske aktivity človeka na Slovensku a odlíšiť ich.
- Ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Slovenska.
- Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Slovenska.
- Podľa mapy vyznačiť dôležité oblasti pre CR a opísať ich zaujímavé miesta pre CR.

Spôsobilosti: Vymenovať a určiť na mape miesta Slovenska, ktoré sú vhodné na rozvoj cestovného ruchu. Pripraviť trasu možnej exkurzie po význačných strediskách cestovného ruchu na Slovensku. Opísať možnosti rozvoja cestovného ruchu v miestnej krajine. Pripraviť prezentáciu svojho sídla, regiónu alebo Slovenskej republiky

Medzipredmetové vzťahy:

I. Geografia v bežnom živote (3h)

- matematika, informatika.

II. Slovensko: Základné informácie o regióne. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu: (31 h):

- matematika, informatika, biológia, dejepis.

Metódy a formy – stratégie vyučovania

Formy a metódy vyučovania nie sú predpísané, záleží na tvorivosti učiteľa a možnostiach, ktoré má k dispozícii, od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

- Motivačné metódy – metódy usmerňujúce záujem o učenie
 - motivačné rozprávanie – motivovať žiaka pútavosťou príhody, textu,
 - motivačný rozhovor – dialóg učiteľa a žiaka, ktorým učiteľ aktivizuje poznatky, skúsenosti žiakov,
 - motivačný problém – upútanie pozornosti nastolením problému,
 - motivačná demonštrácia – vzbudenie záujmu pomocou ukážky.
- Expozičné metódy – metódy prvého oboznamovania žiakov s učivom
 - rozprávanie,
 - vysvetľovanie,
 - rozhovor,
 - beseda,
 - demonštračná metóda.

Problémové metódy:

- c) Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, úvaha nad výsledkom, možnosti využitia, dôsledky.
- d) Projektová metóda – riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - vytvoriť projekt – prezentáciu: „Slovensko“ .

Práca s knihou a textom, mapou, vyhľadávanie informácií, spracovanie, triedenie a využívanie informácií.

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy:

- a) didaktické hry – osemsmierky, tajničky, doplňovačky,
 - b) inscenačné metódy – sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie,
 - c) diskusia – vzájomná výmena názorov.
- Fixačné metódy – metódy opakovania a upevňovania učiva
 - metódy opakovania a precvičovania.
 - Diagnostické a klasifikačné metódy – metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie.

Organizačná forma: vyučovacia hodina

Okrem individuálnej práce využívajú aj skupinovú prácu žiakov – najmä pri tvorbe a realizácii projektov, práca vo dvojiciach (napr. pri práci s atlasom)

Učebné zdroje

- Tolmáči, Ladislav a kol.: Geografia pre 9.ročník ZŠ a 4.ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o., Bratislava, 2012, ISBN 978-80-8120-188-2
- Zemepisná čítanka
- Články z časopisov
- Odborné časopisy
- Odborné knihy
- Encyklopédie
- Internet
- DVD

Hodnotenie

Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, pojmov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť reprodukovať poznatky, zručnosti pri práci s mapou, schopnosť aplikovať získané poznatky v krajine, celková úroveň a kultivovanosť prejavu.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy na konci tematického celku v časovom limite 20 minút a v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotiť sa budú aj prezentácie – postery (plagáty) alebo v elektronickej podobe Power-point prezentácie.

Hodnotenie je na základe Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy schváleného Ministerstvom školstva SR s platnosťou od 1.mája 2011.

Výchovno-vzdelávacie výsledky sa klasifikujú podľa týchto požiadaviek:

✓ Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

✓ Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

✓ Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

✓ Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

✓ Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Uvedené hodnotenie platí pre všetky ročníky.

Prierezové témy:

- multikultúrna výchova – charakteristika obyvateľstva, národov, rasy, rasizmus náboženstvá, prejavíť záujem o spôsob života národov ľudí, ich kultúru a tradície v rôznych častiach sveta, stret rôznych kultúr v Amerike – multikulturalita, problémy stretu rôznych kultúr, rás a náboženstiev, ovplyvňovať postoje žiakov smerom k tolerancii a interkultúrnemu správaniu, sprístupniť u žiakov základné kultúry národov,
- osobnostný a sociálny rozvoj - pri riešení problémových úloh naučiť žiakov rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy (skupinová práca),
- environmentálna výchova- pochopiť význam ochrany a tvorby životného prostredia aj pre budúce generácie pri spoznávaní najkrajších miest na Zemi, ktoré vytvorila príroda, vedieť diskutovať o ekologických problémoch jednotlivých svetadielov,
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti- vedieť vyjadriť svoj názor pri riešení problémových úloh, zhromažďovať informácie pri tvorbe celoročného projektu, používať ich , pracovať s nimi, spolupracovať v skupine pri tvorbe projektu, prezentovať svoj projekt,
- mediálna výchova – získavanie údajov z internetu, z médií, odbornej literatúry, rozvíjať schopnosť žiakov zhodnotiť dôležitosť informácie, posudzovať ponuku médií ,
- finančná gramotnosť - inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností, porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie, pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby, vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- ochrana života a zdravia - poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života pri priemyselných a ekologických haváriách, dopravných nehodách, živelných pohromách a prírodných katastrofách, vedieť zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu,
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – geografia Slovenska.

Uplatňované vo všetkých ročníkoch ako súčasť učebných osnov predmetu.